

„ZÁBAVNÍ“ PYROTECHNIKA ŠKODÍ

petardy, pumy, bouchací kuličky, rakety, ohňostroje,...

Škodí zvířatům i lidem, přírodě, znečišťuje životní prostředí
včetně vody, půdy, ovzduší.

Jejím používáním většinou dochází k porušování mnoha zákonů
a protizákonné činnosti.

PANIKA - STRACH - STRES - ZRANĚNÍ - BOLEST - TRAUMA - ŠOK - SMRT

Foto: Archiv DES OP Plzeň

Srnče sražené vlakem (u Plzně) po jedné silvestrovské noci, kdy zvěř běhá v panice sem tam, je vyděšená a nemá se kam schovat. Srnče leželo přímo pod náspem kolejí, nemohlo se zvednout. Přivolání pracovníci Záchrané stanice živočichů spolku Desop z Plzně a veterinář zjistili přeraženou páteř. Srnče muselo být utraceno.

Co zábavní pyrotechnika způsobuje zvířatům, lidem a přírodě?

Které zákony jsou porušovány?

Jak může proti škoditelům zasáhnout Policie ČR?

Co mohou dělat obce a občané?

Čtete uvnitř.

STOP ZÁBAVNÍ PYROTECHNICE

petardy, pumy, bouchací kuličky, rakety, ohňostroje,...

Zvířata mají mnohem citlivější smysly než lidé

- „Zábavní“ pyrotechnika (dále jen ZP) přináší do života zvířat paniku, úzkost a strach.
- Výbuchy v blízkosti zvířat způsobují popáleniny, poškození očí a jiná těžká zranění. Zvíře se snaží uniknout a schovat, není často kam. V panice se zraní a v bolesti umírá
 - Psi a kočky se velmi lehce zaběhnou a ztratí se. V lepším případě končí v útulcích nebo odchytových stanicích. Bohužel, často se již nikdy nenajdou.
 - Psi a kočky si mohou splést pyrotechniku s hračkou – následky jsou tragické.
 - Zvířata volně žijící – hlavně srnčí zvěř, dále zaběhlí opuštění psi a kočky) se v panice střetávají s motorovými vozidly (včetně vlaků), mohou vběhnout na polozamrzlý rybník, narazit do skleněných ploch a pevných překážek. V panice a šoku jsou také zvířata zavřena na farmách a pastvinách.
 - Vyděšená volně žijící zvířata prchají, opouštějí svá teritoria, úkryty. V době hnízdění ptáci opouštějí leknutím hnízda a – nevrátí-li se včas – mláďata nebo vejce zastydnou.
 - Ptáci leknutím slepě narážejí do čehokoliv, do budov, skel, pevných překážek, drátů vedení apod. Zejména vodní ptáci nebo rorýsi v panice přistanou na ploše, ze které nedokáží vzlétnout (často je to silnice).
 - Po použití ZP je zvýšený počet osiřelých mláďat ptáků i jiných volně žijících zvířat.
 - Exploze ohňostrojů uvolňují chemické látky znamenající nebezpečí pro lidi i zvířata poblíž i dále ve směru větru.
 - Vodní ptáci a ryby se mohou přiotrávit zbytky pyrotechniky, které zůstávají ve vodě.
 - Vyplašené ryby vyplavou z úkrytů a jsou sežrány predátory. V zimě mohou zahynout i v důsledku přílišného výdeje energie.
 - Je prokázáno nižší snášení vajec u slepic den po vybuchování pyrotechniky a vajíčka jsou často vadná.
 - U březích savců způsobují výbuchy ZP potraty.

„Zábavní“ pyrotechnika škodí životnímu prostředí

Hluk, výbuchy, světlo (světelné znečištění), zápach - kontaminace ovzduší, vody, rostlin a půdy. Exploze uvolňují **chemické jedovaté látky** (do vody se dostávají zdraví ohrožující perchloráty, které zabraňují vstřebávání jódu a působí onemocnění štítné žlázy) a **pevné částice** – popílek v kouři. Přispívá k ničení ozónové vrstvy.

„Zábavní“ pyrotechnika škodí lidskému zdraví

Riziko zranění při neopatrné manipulaci nebo v blízkosti výbuchu (ohluchnutí, poškození očí, popálení,...). Okamžitý šok a dlouhodobé trauma. Světelné záblesky a výbuchy mohou vyvolat u lidí trpících epilepsií i záchvat. Úzkost a strach jsou častý trvalý následek explozí.

„Zábavní“ pyrotechnika zvyšuje riziko požáru

Zvláště je-li sucho a je-li střílena poblíž skladů, uskladněného sena, slámy a suchých krmiv nebo materiálů.

„Zábavní“ pyrotechnika je vyráběna hlavně v rozvojových zemích

Zde nejsou dodržovány bezpečnostní standardy. Dochází ke zranění lidí, otravám, výbuchům a unikům jedovatých látek do prostředí. V těchto zemích jsou na práci využívány i děti!

Žádná sláva, ale BOMBOVÝ ÚTOK

- „zábavní“ pyrotechnika může vydávat hluk v hodnotách 170 až 190 dB
- **hranice poškození lidského sluchového ústrojí je 75 – 80 dB**
- **hranice poškození sluchu prakticky všech zvířat je ještě nižší**

Příklady hlasitosti zvuků (Zdravotní ústav se sídlem v Brně, PhDr. Zdeňka Židková)

Zvuk	Hlasitost v dB	Zvuk	Hlasitost v dB
šum listí	20	motorová vozidla	90
pouliční hluk (normální)	50	pneumatická sbíječka	100
hlasitý hovor	60	startující letadlo	120
silně frekventovaná ulice	70	práh bolestivosti	130
velmi silná reprodukováná hudba	80	petardy	170

LEGISLATIVA

„Zábavní“ pyrotechniku definuje zákon č. 206/2015 Sb. o pyrotechnických výrobcích. ZP patří podle § 4 do kategorie F1, F2, F3 nebo F4. Zákon neřeší regulaci použití ZP.

Použitím tzv. zábavní pyrotechniky může docházet k porušování několika zákonů a podle zákona o ochraně přírody a krajiny je použití zábavní pyrotechniky protizákonné.

Porušovány mohou být tyto zákony:

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

- přestupek porušování „nočního klidu“, - a přestupek vzbuzující „veřejné pohoršení“ („výtržnost“ - „jednání násilné nebo svévolné povahy a porušující veřejný pořádek“)

- oznámení podezření na spáchání přestupku se podává obcím s rozšířenou právní působností

Občanský zákoník - zákon č. 89/2012 Sb.

1) § 2970 a § 2969 - lze vymáhat náhradu škody za poranění zvířete nebo poškození věci

2) § 1013 Omezení vlastnického práva

„Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda,

kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat...“

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Definuje „utrpení“ v § 3 písm. l) – „stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu anebo smrt“

Uvádí, v § 4, co je považováno za týrání zvířete: Za týrání se považuje:

§ 4, odst. 1 písm. j) „vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy.“

§ 4 odst. 1 písm. h) „používat podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových systémů zvířat.“

§ 4 odst. 1 „způsobí týrání zvířete formou bezdůvodného zranění, případně i s trvalými následky nebo i se smrtí.“

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Kvůli ZP je důležité ustanovení o speciální ochraně volně žijících druhů ptáků na evropském území čl. států EU. Je zakázáno: - jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoliv způsobem, úmyslné poškozování nebo ničení jejich vývojových stádií, dále úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány.

Zákon o myslivosti

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jeho

Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

Zákon č. 133/1988 Sb., o požární ochraně

POLICIE ČR

Policie má možnost a legislativní oporu **pro okamžitý zásah proti škoditelům**. Může vyzvat rušitele k prokázání totožnosti, vyzvat rušitele k ukončení jednání, může požadovat vydání pyrotechniky, požadovat vysvětlení, ..., podává podněty orgánům na podezření ze spáchání přestupků. Při přivolání policie a učinění oznámení, ji písemně požádejte, aby vám sdělila (do zákonné lhůty 30 dnů), jaká opatření byla provedena a zda-li bylo kladně rozhodnuto o zahájení řízení o spáchání přestupku.

OBCE

Sřídění a odpalování „zábavní“ pyrotechniky, pořádání ohňostrojů není ve veřejném zájmu. O přínosu nebo užítku ZP nelze vůbec mluvit. Obce mohou přijmout obecně závaznou vyhlášku, která může významně omezit a regulovat použití ZP, např.:

- stanovit zákaz použití ZP ve veřejných prostranstvích v obci, které jsou plochami veřejné zeleně nebo veřejného parku, vyznačenými v plánu
- stanovit zákaz použití ZP v okolí obytných domů od 17h do 7h, kromě noci 31. 12.
- stanovit zákaz použití ZP na veřej. prostr. v obci od 17h do 7h, kromě určitých míst a 31. 12.

OBČANÉ

- Mohou přivolat okamžitě Policii ČR, jsou-li svědky odpalování ZP a pravděpodobného k porušování zákonů. Požádat policisty/policii písemně o sdělení informace, jaká opatření byla provedena a zda-li bylo kladně rozhodnuto o zahájení řízení o spáchání přestupku se škoditelem.
- Mohou pořizovat důkazy (fotit, natáčet), mít další svědky, je-li postiženo zvíře, které lze odvézt k veterináři, učinit tak a převzít si přesné odborné veterinární vyjádření.
- Mohou předkládat podněty na podezření ze spáchání přestupku dotčeným orgánům.
- Mohou žádat svoji obec, aby přijala vyhlášku omezující použití ZP.
- Mohou požádat svoji obec, aby neprováděla ohňostroje a podobné pyrotechnické akce, které by byly hrazeny navíc z obecního rozpočtu.
- Mohou požádat obec aby osvětově působila.
- Případně si mohou zajistit měření hluku a vibrací odbornou firmou na danou dobu.
- Mohou informovat o škodlivosti ZP.

Další informace k Legislativě jsou na: <http://spolecnostprozvirata.cz/kampane/stopzabavnipyrotechnice/>

Naše zvířata nám důvěřují, spoléhají na nás. V kritické době je neopouštějme, zůstaňme s nimi doma, uklidňujme je.

**Nechme znít nahlas příjemnou hudbu nebo příjemný pořad v TV.
Je-li zvíře hodně citlivé, poraďme se předem s veterinářem o aplikaci uklidňujícího prostředku.**

Foto: Záchraná stanice Lesu HMP pro volně žijící živočichy

Hejno labutí bylo vyplašeno novoročním ohňostrojem v Praze ve 2014. V chaotickém letu narazilo do trolejového vedení. Těžká zranění minimálně tři labutě nepřežily. Další několik nalezených se nikdy úplně nevykléčilo.

Než bude použito a prodej zábavní pyrotechniky zakázáno, můžeme používat výše zmíněné možnosti řešení. Napište nám Vaše zkušenosti, přiložit můžete i záznam a snímky: s.pro.zvirata@spolecnostprozvirata.cz.
Děkujeme.

Společnost pro zvířata – ZO ČSOP,
Michelská 5, 140 00 Praha 4,
<http://spolecnostprozvirata.cz/>
[kampane/stopzabavnipyrotechnice/](http://spolecnostprozvirata.cz/kampane/stopzabavnipyrotechnice/)

2018

Projekt byl realizován s finančním přispěním Středočeského kraje.